

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti
din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst 3.—, večji inzerati peti
vrsta Din 4.— Popusti po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODBUZNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

GOSPODARSKO SODELOVANJE SREDNJE EVROPE

**Češkoslovaška odklanja misel gospodarske zveze z Avstrijo ter se
zavzema za carinsko unijo Male antante s Poljsko**

Budimpešta, 30. decembra. d. Bivši ministri
predsednik Bethlen in češkoslovaški
zunanj minister dr. Beneš sta podala v zadnjih
dneh izjave o možnosti gospodarsko-
političnega zblivanja Madžarske, Avstrije in
Češkoslovaške. Grof Bethlen je poudarjal,
da ni med Avstrijo in Madžarsko nobenih
političnih razlik, vendar pa je mnenja, da
avstrijski gospodarski činitelji ne smatrajo
sodelovanja z Madžarsko in Češkoslovaško
združljivega s svojimi interesi. Pogoj za go-
spodarsko sodelovanje Madžarske in Češko-
slovaške naj bi bil politični sporazum, za
katerega naj bi izšla pobuda iz Češkoslova-
ške. Zunanji minister dr. Beneš, ki bi rad
dosegel gospodarsko sodelovanje brez po-
litičnih koncesij, je izjavil, da se more sred-
njeevropska kriza rešiti samo s srednjeev-
ropskim sodelovanjem na podlagi skupnega
smotrenega gospodarstva. V merodajnih
madžarskih krogih izjavljajo, da je Ma-
džarska pripravljena vsak čas za sporazum

s Češkoslovaško. Kot najmanjši dokaz če-
škoslovaške dobre volje za sporazum se mo-
ra vsekakor smatrati normalna ureditev če-
škoslovaško-madžarskega trgovinskega raz-
merja. Češkoslovaška je edina država, ki
je že leto dni z Madžarsko v očitni carinski
vojni. Kljub ponovnim pogajanjem se ni
posrečilo vzpostaviti normalnih trgovinskih
odnošajev. Meseca januarja bo češkoslova-
ški sekciji šef dr. Friedmann dospel v
Budimpešto, da nadaljuje že večkrat preki-
njena pogajanja. Zaključitev trgovinske po-
godbe se smatra tukaj kot možna podlaga
nadaljnjih obširnih pogajanj.

Praga, 30. decembra. Češkoslovaški listi
opozarjajo, da Bethlenova primera sedanje-
ga razmerja med Madžarsko in Češkoslova-
ško z ognjem in vodo ni bila sporočena v
Pariz, zaradi česar je »Tempe« njegove iz-
jave ocenil ugodno. Če bi »Tempe« imel po-
polno besedilo Bethlenove izjave, bi se nje-
gova sodba po češkoslovaškem naziranju
glasila vsekakor drugače. »Narodni Politika«

in drugi češkoslovaški listi so mnenja, da
bi trojna zveza Češkoslovaške, Madžarske
in Avstrije pomenila obnovo stare monar-
hije, pri čemer bi privlačna moč Dru-
naja in Budimpešte prekosila Prago. Zato
je treba tako zvezo odkloniti. V »Narodnih
Listih« skuša pooblaščen minister dr. Krol-
ta omiliti te pomisleke kot ne več sodobne,
češ, da lahko Češkoslovaška v zavesti svoje
moči brez skrbi prouči možnost takega so-
delovanja z nasledstvenimi državami. Če-
škoslovaška in Mala antanta morata le po-
zdraviti vsako resno in odkritosrčno pri-
zadevanje za gospodarsko sodelovanje z Ma-
džarsko in Avstrijo. V »Venkovcu« je posla-
nec dr. Hodža odločno odklonil misel tro-
jne zveze Češkoslovaške, Madžarske in Av-
strije, češ, da se more nova srednja Evro-
pa ustvariti le na podlagi carinske zveze
Male antante in Poljske, kateri bi se moglo
pridružiti tudi Bolgarija, Madžarska in Av-
strija.

Problem brezposelnosti

**V Jugoslaviji je položaj še razmeroma ugoden, vendar
pa posvečajo merodajni krogi temu vprašanju vso po-
zornost**

Beograd, 30. decembra. p. Ministr-
stvo za socialno politiko je v zadnji do-
bi, ko se pojavljajo ustavitve obratov,
posvetilo vprašanju brezposelnosti vso
pozornost ter zbralo točne podatke o po-
ločaju na našem delovnem trgu. Iz teh
podatkov, ki jih v polnem obsegu po-
trjujejo tudi Delavske zbornice in ki so
prišli do izraza na raznih delavskih zbo-
rovanjih, ki so se vršila zadnje dni ši-
rom države, je razvidno, da je položaj v
pogledu brezposelnosti v Jugoslaviji so-
razmerno še zelo poveljen, dasiravno je
imela gospodarska kriza za posledico
delno ustavitve nekaterih večjih indus-
trijskih podjetij. Poslabšanja položaja
industrijskega delavstva je neugodno
vplivalo tudi na položaj poljskih delav-
cev. Ministrstvo za socialno politiko po-
sveča temu problemu vso pozornost in
proučuje predloge, ki jih je sprejelo ta-
ko s strani delodajalcev kakor s strani
delojemalcev. Vsi ti predlogi gredo za

tem, da bi se podvzeli nujni ukrepi za
ta omiljenje brezposelnosti, da bi se na
ta način kar najbolj preprečilo razšir-
janje tega največjega sodobnega social-
nega zla. V glavnem se skladajo vsi
predlogi v tem, da bi bilo treba čim-
prej osnovati v ustavi predvideni Gospo-
darski svet, v katerem naj bi imelo tudi
delavstvo svoje zastopstvo. Za zaščito
domače industrije naj bi se za primerni-
mi carinskimi ukrepi onemogočilo ino-
zemsko konkurenco, razen tega pa naj
bi se veleindustrija podprla z dolgoro-
nimi krediti, kar bi omogočalo nemote-
no obratovanje. Z izvedbo raznih jav-
nih del, predvsem z zgradbo novih in
modernizacijo obstoječih cest naj bi se
skušalo zaposliti brezposelne delavce. V
večjih krajih, kjer tega dosedaj še ni,
naj bi se osnovala ljudske kuhinje in de-
lavski azili, kjer bi našli brezposelni de-
lavci vsaj začasno streho in preskrbo.

Pred važnimi odločitvami reparacijske banke

**V začetku januarja bo upravni odbor banke proučil po-
ročilo posvetovalnega odbora in sklepal o nadaljnjih
ukrepih**

Basel, 30. dec. d. Glavna točka seje
upravnega odbora banke za mednarodna
plačila, ki bo 11. januarja, bo razgovor o
poročilu posvetovalnega odbora, ki je iz-
rekel svoje mnenje o gospodarskem polo-
žaju Nemčije, kakor to določa Youngov na-
črt. Zdi se, da omogočajo zaključna izjave
toda poročila razširjenje delovnega po-
ročja banke za mednarodna plačila. Na
dnevni redu so tudi madžarski in avstrijski
kredit. Bržkone ne bo preostalo ničesar
drugega, kakor ponovno podaljšati
madžarske kredite, ker se položaj v podu-
navskih državah ni zboljšal. Dvomljivo je
še, če bo na januarjem zasiedanju dovoljen
Avstriji kredit 60 milijonov šilingov,
ker se zdi Francoska banka po zadnjih ve-
steh odločena, da pristane na dovolitev kre-
dita samo pod gotovimi pogoji. Francoska
banka želi med drugim, naj bi se vsaj tre-
tjina kredita porabila za pokritje terjatev
francoskih izvoznikov v Avstrijo, ki se za-
rad avstrijske devizne omejitve niso moglo
realizirati.

Stanje nemškega gospodarstva

Berlin, 30. decembra. A.A. Nemški na-
rodni dohodek je znašal leta 1928 — 75 mi-
liard mark. Leta 1931 je padel na 55 mi-
liard. Te številke objavlja list »8-Uhr
Abendblatt«. List pristavlja k tem števil-
kam tele podrobnosti o poteku nemške
krize v zadnjih dveh letih.

Število brezposelnih (leta 1928 jih je
bilo 1,300.000) je naraslo na 5,300.000.

V istem razdobju je nazadovol blagov-
ni promet v razponosti za 25%. Industrij-
ska proizvodnja se je znižala za polovico.

Število konkurzov bo preseglo 17.000, do-
hodki jih je bilo leta 1927 le 7870. Dohodki
državnih železnic so padli napram letu 1929
za 27, napram letu 1930 za 15%.

Zunanja trgovina pa, ki je bila leta
1927 pasivna za 2800 milijonov, bo 1931
aktivna za 3 milijarde.

Nemško mnenje

Berlin, 30. decembra. A.A. »Berliner
Tageblatt« pravi o poročilu posvetovalne-
ga odbora mednarodne reparacijske banke
tole: Politične dolgeve so padli prilagoditi
sedanjemu položaju s tem, da se črtajo
ali da se odlože na nedolgočas. To po-
slednje bi pomenilo, da se ti dolgov po-
polnoma ukinejo. V obeh primerih pa ne-
varnost, ki preti Nemčiji in celemu svetu,
še ne bo odstranjena. Ukinitve političnih
dolgov bi morda v drugih časih zadoščala
za vzpostavitev stabilnosti. Če hočemo od-
straniti katastrofo, ki jo predvideva to po-
ročilo, je treba urediti vprašanje privatnih
dolgov, nadalje razna vprašanja medna-
rodne gospodarske politike in pa vpraša-
nje razorožitve.

Pogajanja o nemških imobiliziranih kreditih

Berlin, 30. decembra. A.A. Pogajanja
o inozemskih kratkoročnih kreditih, imo-
biliziranih v Nemčiji, so bila zaradi božič-
nih praznikov prekinjena. Včeraj so za-
interesirani zastopniki upnikov in dolžni-
kov obnovili pogajanja. Nemški zastopni-
ki se nadejajo, da bo poročilo posvetoval-
nega odbora mednarodne reparacijske ban-
ke ugodno vplivalo na ta pogajanja in olaj-
šalo sporazum.

Premestitve v železniški službi

Beograd, 30. decembra. Z odklom pro-
metnega ministra so premesteni po službeni
potrebi: administrativni uradnik Josip Pa-
kič iz kurilnice Ljubljana v kurilnico Ljub-
ljana II.; uradniški pripravnik Bogomir La-
sič iz Rakeke v Maribor glavni kolodvor;
prometni uradnik Maksimijan Zurlini z go-
rednega na glavni kolodvor v Ljubljani;
postajenačelnik Ferdo Igo iz Vuzenice v
Maribor glavni kolodvor; prometni uradnik
Leo Debeljak iz Trbovlja za postajenačel-
nika v Dolnje Lendave; prometni uradnik
Ivan Polanec iz Ptuj za postajenačelnika v
Kraljevo-Prelog; Fran Pihlar iz Maribora
glavni kolodvor v prometno-komercialni od-
delci direktorije v Ljubljani; Emil Kupljen
iz Maribora v Celje; Martin Rašer iz Kočev-
ja v Rakek; Fran Hrovatin iz Škofje Loke za
postajenačelnika v Vuzenico; Ivan Tavčar
in Peter Zlatnar iz Rakeke v Ljubljani glav-
ni kolodvor; postajenačelnik Anton Skrobar
iz Dolnje Lendave v Maribor glavni kolod-
vor; blagajnik Fran Pihotsky iz Maribora
v Ljubljano glavni kolodvor in prometni
uradnik Mato Mihaljevič iz Cakovca za po-
stajenačelnika v Ormož.

Zveza jugoslovenskih paroplovnih družb

Split, 30. decembra. p. Te dni se je vr-
šila tukaj konferenca zastopnikov jugoslo-
venskih paroplovnih družb. Na konferenci
so razpravljali o združitvi paroplovnih
družb, da bi tako dvignili kapacitete naše
paroplovne in olajšali borbo z vedno bolj
naraščajočo konkurenco. Na konferenci je
prišlo do popolnega sporazuma ter je bila
osnovana Zveza jugoslovenskih paroplovnih
družb, ki razpolaga s kapitalom 40 milio-
nov dinarjev ter 20 parnikov s skupno tonažo
nad 40.000 ton. Sklepa resolucija poudar-
ja, da je cilj te združitve zaščita svobodne
paroplovne in Sredozemskega morja. Zveza
bo služila v prvi vrsti izvozu naših doma-
čih pridelkov. Skušala bo preskrbeti svojim
članom dolgoročne kredite, da bi na ta na-
čin kar najbolj pospešila razvoj domače na-
cionalne paroplovne. Za predsednika zve-
ze je bil izvoljen Gjuro Sesa.

Pred poroko smrtno ponesrečil

Veliki Bečkerek, 30. decembra. p. Vče-
raj se je pripetila tukaj tragična nesreča.
Neki avto je do smrti povozil 30-letnega po-
licijskega stražnika Vaso Zebliana. Zeblijan
bi se imel prve dni januarja poročiti ter se
je vračal baš od svoje neveste. Nezvestega
so prepeljali v bolnico, kjer pa je med
operacijo izdihnil.

Matuška ne bo izročen Madžarski

Berlin, 30. dec. g. Državno pravdnštvo v
Potsdamu je sedaj dobilo od avstrijskega
pravosodnega ministertva bo Matuška naj-
prej sojen v Avstriji. Ko bo prestal svojo
kazen v Avstriji, more priti v poštev njego-
va izročitev Madžarski, toda le pod pogo-
jem, da Madžarska ne bo izvršila eventual-
ne smrtno kazni. S tem je Matuškova izro-
čitev Nemčiji in njegova sodba zaradi aten-
tata v Jüterborgu pred porotnim sodiščem v
Potsdamu postala brezpredmetna.

Neresnične vesti o moratoriju za rumunske zunanje dolgove

Odločen demanti in pojasnilo rumunskega finančnega ministra

Bukarešta, 30. decembra. A.A. »Radore«
poroča, da rumunsko finančno ministertvo
kategorično demantira vest, ki so jo objavi-
li nekateri listi o eventualnem uveljavlje-
nju moratorija v Rumuniji za rumunske
zunanje dolgove. Demanti finančnega mi-
nistertva pravi, da je z ozirom na dejstvo,
da predstavlja izplačevanje kuponov bi-
stven pogoj za kredit in stabilnost financ
vsake države, ministertvo že stavilo na
razpolago potrebne zneske za izplačila ku-

ponov rumunski Narodni banki za rok do
1. marca 1932. Na podlagi tega ne obsto-
ja noben resen razlog za vznemirjenje v
pogledu rednega nadaljevanja izplačevanja
kuponov tudi v bodoče. Na drugi strani fi-
nančno ministertvo demantira vse tenden-
cijsne vesti, ki se širijo o tem vpraša-
nju v zvezi s potovanjem rumunskega fi-
nančnega ministra Argentojana v inozem-
stvo.

Fašizem je povsod enak

**Značilen dokument o »osvoboditvi« Tripolitaniije --- Rezultat vojnih
operacij**

Rim, 30. dec. n. Namestnik tripolitan-
skega guvernerja, general Graziani, ki vo-
di vojne operacije proti vstašem v deželi,
je izdal proglas, v katerem je izrazil pri-
znanje za dosedanje žrtve. V proglasu, ki
sam najbolje priča o nečloveškem početju
italijanskih oblasti v Tripolitaniiji, je reče-
no, da je italijanska vojska v zadnjem le-
tu v 58 bitkah in 210 manjših spopadih z
vstaši pobila 1602 nasprotnika, zaplenila
927 pušk, 4 topove, 3 mitraljeze, 883 konj,
6000 kamel in 21.550 ovč. Na italijanski

strani so padli trije častniki in 135 voja-
kov, ranjenih pa je bilo 6 častnikov in 257
vojakov. Prebivalstvo je danes razorože-
no. Pri preiskavah so zaplenili 8026 pušk.
General Graziani poziva svojo vojsko, naj
vztraja še nadalje v borbi proti vstašem,
ker Tripolitaniija še ni očiščena. Vojaki
naj še nadalje služijo domovini, čeprav
sovražniki umirajo že od gladi. Tripolita-
niji je potreben vsekakor mir, da bo lahko
napredovala.

Pomoč DN za kitajske poplavlence

Zeneva, 30. decembra. A.A. Septembra
je svet Društva narodov pozval vlade in
vse ljudi, ki so dobre volje, naj prispejajo
na pomoč žrtvam velike kitajske povod-
ni. Na Kitajsko je odpotoval neki egip-
tovski bakteriolog v spremstvu dveh uče-
njakov in s potujočim laboratorijem. S se-
boj je vzel 500.000 doz cepiva proti črnim
kozam in 100.000 doz cepiva proti koleri.
Sodeloval bo tako s higijensko komisijo
DN, ki je odpotovala na Kitajsko na po-
moč žrtvam povodni. Med drugimi so po-
slale cepivo proti kužnim boleznem na Ki-
tajsko Nizozemska, Španija, Francoska,
Poljska, Danska in Švedska. Razem tega je
društvo angleških prijateljev darovalo v
ta namen 250.000 funtov.

Ogromne poplave v Ameriki

New York, 30. decembra. n. Iz Men-
fisa poročajo, da je reka Mississippi zelo
narasla in preplavila bregove. Baje je
že okrog več tisoč hektarjev zemlje pod
vodo. 250 tisoč ljudem grozi poplava.
Oblasti so ukrenile vse potrebno, da se
ljudje spravijo na varno.

V Nici ni krize

Nica, 30. decembra. A.A. Ze 40 dni se
vrši tu vztrajnostna plesna tekma. Od pr-
votnih 18 parov se tekme udeležujeta le
še dva. Včeraj se je zgrudila na pol mrtva
neka angleška deklica po 68urnem plesu.
Bila je diskvalificirana. Noge so ji
strahovito otekle.

Unifikacija kazenskega prava

Pariz, 30. septembra. A.A. Tu se je začela
četrti mednarodna konferenca za dosego
enotnega kazenskega prava. Konferenci
predseduje g. Berard.

Ameriški manevri

Washington, 30. decembra. g. V febra-
ruju in mahu, torej ravno v času, ko bo za-
sedala razorožitvena konferenca, se bodo
vršili ob havajskem otočju in vzdolž kalifor-
nijske obale veliki manevri ameriške mor-
narice z manevri armade na kopnem in v
zraku. Dne 6. februarja bodo združene sile
na morju s podporo mornariškega moštva
in s pomočjo letal izvedle glavni napad na
havajske otoke, nakar se bo na kalifornijski
obali pri San Pedru izkrcalo mornariško
moštvo. Pri teh manevrih bo sodeloval tudi
največji vojaški zrakoplov na svetu »Acrone«.

Zaradi odklonjenega poljuba v smrt

Sarajevo, 30. dec. n. Snodi okrog 9. ure
se je v hiši družine Marseševce zgodila huda
nesreča. Neki Viktor Čehovin se je zaljubil
v 19letno Drago Marseševce. Njeni roditelji
niso nasprotovali temu razmerju. Draga pa
je menila, da je še dovolj časa za zakon.
Ko pa je snodi odšla na dvorišče, je šel Vi-
ktor za njo. Nenadoma je prišel Draga
nazaj v sobo in pred vso družbo povedala,
da jo je hotel Čehovin poljubiti. Kmalu za
njo se je prikazal tudi mladi Čehovin ves
bled. Iz žepa je potegnil revolver in se
ustrelil.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2257.15 — 2263.99,
Bruselj 783.86 — 786.22, Curih 1097.85 —
1101.16, London 188.93 — 196.43, Newyork
5609.16 — 5626.16, Pariz 220.75 — 221.41,
Praga 166.87 — 167.37, Trst 283.41 — 289.41.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 30. decembra. Beograd 9.10, Pa-
riz 20.10, London 17.5250, Newyork 512.75,
Bruselj 71.40, Milan 26.0750, Madrid 43.40,
Amsterdam 205.60, Berlin 122, Sofija 3.72,
Praga 15.20, Varšava 57.50, Bukarešta 3.07.

Dva poskušena atentata na brzovlake na češkoslovaškem

**Doslej neznani storilci so zatrpali progo s kamenjem -- Le v sled paz-
ljivosti strojevodje ni prišlo do večje nesreče**

Praga, 30. dec. s. V bližini postaje Olo-
mouc sta bila včeraj v nekaj urah izvrše-
na dva napada na mednarodne brzovlake.
Ki pa sta k sreči ostala brez resnih posledic.
Ko je brzovlak Varšava—Olomouc ob
3.30 jutraj prispel v bližino postaje Olo-
mouc, je strojevodja naenkrat začel šum,
kakor da bi se pod kolesi strlo kamenje.
Preiskava je dognala, da je bil tam polo-
žen kup kamenja. Ker kamenje ni bilo tež-
ko nad 3 kg, so najprej mislili, da gre za
pobalinsko šalo. Da pa je šlo za resen na-
pad, se je videlo iz tega, kar se je dogo-
dilo nekaj ur kasneje. Ob 13.30 je brzo-
vlak Praga—Bohumin zavozil pri Olomou-
cu na kamenito barijero. Le dejstvu, da je
strojevodja pravočasno opazil to zapreko
ter z vso silo zavril, je pripisati, da se je
preprečila nesreča, vendar pa je bila lo-
komotiva poškodovana. Brzovlak je po
odstranitvi zapreke, ki je obstajala iz ka-
menja do 60 kg teže, nadaljeval vožnjo.

Domnevajo, da gre za napade brezposel-
nih, ki so jih nahujskali brezvestni agita-
torji.

Španija ne sprejema ljudi v tujsko legijo

Zagreb, 30. decembra. n. Španski konzul-
at v Zagrebu sporoča:
V zadnjem času je konzulat prejel
mnogo vlog in vprašanj iz Like in raznih
slovenskih krajev, pod kakšnimi pogoji
sprejema Španija ljudi v svojo tujsko le-
gijo. Uradno se za tujsko legijo v Španiji
ni pričela nikakršna propaganda. Bržkone
so neodgovorni elementi na lastno pest in
za lastni žep pričeli s takšno propagandno
akcijo.

Topla zima v Bosni

Sarajevo, 30. dec. n. Po vsej Bosni je
zavladalo južno vreme, pričel je padati
dež; sneg se je raztopil.

Predstavniki našega kmetištva zborujejo

Izredno velika udeležba na občnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani

Ljubljana, 30. decembra. Prostorna dvorana Mestnega doma je popolnoma zasedena in je v njej polno markantnih obrazov, kmetovalcev, ki jih poznamo že iz minulih političnih bojev, pa tudi iz njih delovanja na gospodarskem polju ter občinskih odborih, saj je velik del teh mož županov po deželi. Le malo je v množici duhovščine in v prvi vrsti se visoko dviga krepka postava šenčurskega župnika Pibra, za njim se belijo kodrasti lasje nekdanjega državnega poslanca Franceta Demšarja, na isti strani stoji tudi temperamentni župan Azman iz Lesc ter mirno čaka na dogodek graščak Tone Kersnik z Brda. Na drugi strani vidimo Lavoslava Bučarja iz Kostanjevice, nekdanjega radovljanskega župana Rosmana, pa tudi glavo kaplana Marka Kranjca, tajnika raznošene Kmetijske zveze. Med delegati sede tudi minister Pucelj in narodni poslanci Urek, Dermelj in Mrovič ter z zanimanjem čakajo dogodkov. Vse je nenavadno mirno in tiho, da ne bi nikdo slutil, da ta velik zbor resnih kmetijev ni složen in v dušah popolnoma miren. Le tiho se šepeta, da so dosedanja gospodarji v Kmetijski družbi prišli na občni zbor v tako velikem številu, kakršnega so še mogli zbrati skupaj.

Predsednik Detela konstatira, da je zastopanih 220 podružnic z 280 delegati in sicer jih je iz bivše Kranjske 170 iz 140 podružnic, iz bivše Stajerske pa 110 iz 80 podružnic, kar odgovarja za sklepčnost, nato pa pozdravi ministra Pucelja, narodne poslanca, zastopnika banske uprave inšpektorja ing. Zidanška in policijske direkcije svetnika Del Linza ter se zahvali časopisju za dosedanja pomoč, obenem pa pozdravi tudi vse delegate ter predlaga udanostno brzojavko kralju Aleksandru ter ministru Neudorferju, ki sta bili sprejeti z navdušenimi živili klci.

Predsednik Detela je nato poudarjal težke čase in splošno svetovno krizo, zato naj bo pa kmetijstvo složno, ker je mogoče Kmetijski družbi pri oblasteh le tedaj kaj doseči, če oblasti vidijo, da je vse ljudstvo složno za njeno delovanje in za procvit kmetijstva. Sedanji začasní odbor je deloval od 16. novembra 1929, a o minulemu letu je predsednik podal obširno poročilo, kjer se je spominjal tudi za kmetijstvo zaslužnih umrlih mož, ki so njih spomin zborovalci počastili stoje.

Iz poročila glavnega odbora

Po predsednikovem poročilu je ravnatelj inž. Turk poročal o delovanju glavnega odbora.

Kmetijska družba v Ljubljani je bila ustanovljena kot kmetijsko stanovsko društvo na občnem zboru 16. novembra leta 1929 in je tedaj prevzela vse posle bivše Kmetijske družbe za Slovenijo. Na tem občnem zboru je bil izvoljen odbor, ki je danes podal poročilo o družbinem poslovanju od njene ustanovitve do konca lanskega leta.

Kmetijska družba šteje 25.130 članov in 395 podružnic. Nove podružnice so bile ustanovljene v Petrovčah, Bania Loku pri Kočevju, Gorenji vasi nad Škofjo Loko, Laverči, Razvanju, Gočavi, pri Sv. Trojici v Sl. g. in v Zg. Polskavi.

Glavni odbor je imel od 16. novembra 1. 1929 do konca lanskega leta 11 sei.

Družbeno strokovno glasilo »Kmetovalec« izhaja že 48. leto, naklada znaša 25.000 izvodov. Lani so obseg lista povečali in vanj uvedli rubrike za vse panoge kmetijstva.

Kmetijsko strokovno izobražbo širi družba s kmetijsko potovalnim poukom. Družbeni strokovnjaki so ob nedeljah in praznikih posejali družbine podružnice, kjer so prirejali predavanja o vseh kmetijskih panogah. Predavanja je bilo 76 pri 70 podružnicah. Razen teh je bilo še 5 predavanj s spremljevalnim filmom in 3 radio predavanja. Glavni odbor je predlagal bankski upravi, naj sama organizira radio predavanja v zimskih mesecih in letos novembra je banka uprava uvedla stalna kmetijska radiopredavanja, ki se vrše dvakrat na teden.

O priliki letošnjega spomladanskega velesejma v Ljubljani je družbeni perutnarski odsek priredil razstavo perunine. Razstavilo je 40 razstavljalcev, razstavo je obiskalo nad 15.000 posestnikov. Ob tej priliki so priredili tudi kuncerejsko razstavo. Oktobra lanskega leta je bila v Kranju posebna razstava, ki je pokazala rezultate gnojilnih poskusov. Družba je izvedla skupno s tvornicami umetnih gnojil in s pomočjo banske uprave poskusno gnojenje z umetnimi gnojili v 15 vaseh v okoličici Kranja. Rezultate teh poskusov je pokazala omenjena razstava.

Naloga Kmetijske družbe je podpirati in dvigati vse panoge kmetijstva. Za prosep našega poljedelstva je storiła mnogo ne le s poukom, temveč tudi s preskrbovanjem dobrega semena žitaric in drugih rastlin.

Tudi na izboljšanje travništva je mnogo storiła, skrbela je glede pravičnega gnojenja travnikov, dobavljala dobra travniška semena itd.

Družba je delovala dalje za povzdigo živinoreje, mlekarstva, sadjarstva in vrtnarstva, vinogradništva, gozdarstva itd. Prirejala je predavanja o sadjarstvu in vrtnarstvu, tečajje in razstave pri podružnicah, izpopolnila drevesnico, uvedla najnovejšo preizkušeno orodje pri članstvu, dobavljala jim razne potrebščine po najnižjih cenah itd.

Družbene ustanove so: drevesnica, paš-

niško posestvo Ivje in kmetijsko gospodinj-ska šola.

Letos je družba prodala drevesnico ob Poljanski cesti banski upravi, ker bo to tam zgradili bolnico. Zemlja je pa tudi tam že zelo izčrpana, saj uporabljajo to zemljišče za drevesnico že 107 let. Zdaj goje sadno drevje v obširni drevesnici na Bokalcih, kjer so najeli za njo zemljišče za več let.

Pašniško posestvo Ivje je v Radečah pri Zidanem mostu. Zdaj ne služi več prvotnemu namenu, vzreji plemenske živine, družba daje je v najem košnje sena.

Družbina kmetijska gospodinj-ska šola je prvi zavod te vrste v državi. Ustanovljena je bila l. 1898. Vzgojila je mnogo dobrih kmetijskih gospodinj in 40 kmetijsko gospodinjstev učitelje, ko se ji je po vojni priključil še seminar.

Glavni namen družbe je posredovati med banksko upravo in kmetičim prebivaštvom, zato je odbor tudi v stalnih stikih z banksko upravo. V bankskem svetu je imel tudi svoje zastopnike, predsednika g. O. Detela in 3 odbornike. Na podlagi zakona o pospeševanju kmetijstva, je družba imenovala po enega zastopnika svojih podružnic v vse sreske kmetijske odbore.

Družba je dobro zastopala interese kmetijstva, vložila je nešteto predlogov za zboljšanje gospodarskega stanja našega kmetovalca, sploh je odbor storil vse, kar je bila njegova dolžnost. Posredoval je, da se omilijo davčna bremena, znižajo trošarine na vino, ukinejo carine na poljedelsko orodje in stroje, znižajo tarife železniške postavitve za blagovni in oseben promet, stavi je več predlogov glede omiljenja vinogradniške krize itd.

Tudi v socialnem pogledu se je odbor ponovno zavzemal za interese kmeta. Predlagal je oblastem, naj se v povsem kmetijskih občinah zabrani mladini od 14. do 18. leta tvorniško delo. Posredoval je tudi glede nezgodnega zavarovanja kmetijskih delavcev.

Delovanje družbe je navezano na oblastne podpore, denarne prispevke poljedelskega ministristva in banske uprave. Ti prispevki se kričijo čedalje bolj zaradi splošnega varčevanja. L. 1930. je družba prejela od banske uprave za gospodinj-sko šolo 13.950 dinarjev podpore za kmetijsko potovalni pouk pa 18.000 Din.

Blagovni oddelček je dobavljala članom umetna gnojila, poljedelske stroje in orodje, sadjarske in vrtnarske potrebščine, krmlila, semena itd. V drugi polovici lanskega leta je kupna moč kmetovalcev močno padla, kar se je takoj pokazalo pri manjši uporabi umetnih gnojil. Najznačilnejše pri tem je, da so cene pridelkov zelo padle, za blago in potrebščine, ki jih mora kmet kupovati, pa veljajo v glavnem še vedno stare cene. V blagovnem oddelku je bilo 25.123.473 Din denarnega prometa. Blagovni oddelček potrebuje precej kapitala, blago morajo dobavljati takoj plačati, člani in podružnice pa le sčasoma poravnajo svoje račune, zlasti v sedanjih slabih časih. Zato si je morala družba izposojati denar in plačevati visoke obresti, ki znašajo nad petino čeških stroškov. To je pa oviralo blagovni promet in podraževalo blago.

Čedalje bolj se uveljavlja mnenje, da bi se padanju cen pridelkov najlažje odprglo z organizacijo skupne prodaje pridelkov. Odbor je to vprašanje proučil ter predložil bankski upravi tozadevni sklep z načrtom, kako bi se naj izvedla organizacija skupne prodaje. Kmetijska družba bi organizirala v svojem delokrogu lombard pridelkov in organizacijo prodaje. V ta namen bi potrebovala 10.000.000 Din brezobrestnega posojila, ali vsaj po 2 odstotnem obrestovanju. Družba bi jamčila denarnemu zavodu za vrnitev v celoti, če bi se lombardiranje ukinilo itd. Lombard je zamišljen tak, da bi kmetovalec dobil za pridelke, ki jih je namenil za prodajo, takoj, ko jih pospravi s polja, 50—60 odstotkov plačila. Ko bi družba pridelke prodala, bi dobil ostanek. Na ta način bi se dosegle najugodnejše cene, ker bi pridelke oddajali v velikih množinah brez posredovalcev, prodajalci bi se pa tudi tako ne mudilo s prodajo, da bi prodajal pridelke za vsako ceno, ker bi prejel vsaj toliko denarja, da bi lahko krlil najpotrebnejše izdatke.

Ta predlog sta bankska uprava in Privilegirana izvozna družba sprejeli z razumevanjem in naklonjenostjo, vendar družba ni sprejela doslej nobenega pozitivnega sklepa, da bi lahko najela kredit, samo z lastnimi gnotnimi sredstvi pa seveda ne more izvesti akcije.

Skupni družbeni denarni promet znaša 112.521.018.42 Din. Izdatki so presegli dohodke za 67.748.32 Din. Blagovni oddelček izkazuje dobiček, primanjiljaj pa je nastal zaradi izdajanja strokovnega lista, vzdrževanja gospodinj-ske šole, strokovnega pouka itd.

Proračun za l. 1932. predvideva 1.290.000 Din izdatkov in je uravnotežen s dohodki.

Po poročilu je delegat Kočevar predlagal, naj se poročilo razpošlje podružnicam že prej, da ga bodo delegati lahko predstujali že pred občnim zborom, kar je bilo z odobravanjem sprejeto.

Izpememba pravil in volitve prelozene

Kot tretja točka dnevnega reda je bila na dnevnem redu izpememba pravil, in sicer je glavni odbor predlagal, naj se izpememba § 5. družbenih pravil, kjer naj ostanejo 1., 2. in 3. točka neizpememane, četrta točka naj se pa glasi: Za redne člane, katerim izključno pristojni pravica glasovanja na zborovanih ter aktivna in pasivna volilna pravica v družbenem zastopu, se sprejemajo le osebe, ki se dejansko ba-

vijo s kmetijstvom bodisi kot lastniki, bodisi kot užniki ali zakupniki posestev, od katerih je predpisana zemljarina in ki se od tega zemljišča vsaj deloma preživljajo, ter sinovi takih posestnikov, ki upravljajo ta zemljišča za starše. Dalje osebe, ki so dovršile z uspehom strokovno kmetijsko ali gozdarsko srednjo ali visoko šolo ali živnozdvarniško visoko šolo, dokler izvršujejo svoj strokovni poklic bodisi teoretično ali praktično. Končno duhovniki in učitelji, ki se bavijo s kmetijstvom ali s pospeševanjem posameznih kmetijskih panog, toda te sprejema glavni odbor le na predlog dotične podružnice.

Delegati so k tej izpemembi predlagali izpemembo v toliko, da namesto »učiteljev in duhovnikov« pride beseda »oseb«, a po drugem predlogu naj bi se § 16. družbenih pravil izpememil v toliko, da bi občni zbor izvolil namesto sedanjih 15 članov v glavni odbor 25 članov, da bi bili tako zastopani vsi sresi banovine. Ker bi bil pa ta veliki odbor predrag, naj bi se

Pridobnine in davek na poslovni promet

Poziv davčne uprave za mesto v Ljubljani glede vložitev davčnih prijav

Davčna uprava za mesto v Ljubljani objavlja naslednji poziv za vložitev davčnih prijav glede dohodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev za priredbo pridobnine in davka na poslovni promet za davčno leto 1932.

Vsa podjetja, obrati (trgovinski industrijski in obrtni) odnosno vse osebe, ki se bavijo s samostojnim poklicem in vse osebe, ki so zavezane pridobnini in davku na poslovni promet, ki ga plačujejo pavšalno, morajo v času od 6. januarja 1932 do vstetega 5. februarja 1932 vložiti pri pristojni davčni upravi prijavo o dohodku in poslovnem prometu, ki so ga dosegla od teh poslov v poslovnem letu 1931.

Prijavo je posebe vložiti za vsaki objekt (obrat) kakor tudi za vsako vrsto posla, npr. če ima trgovec centralo in filijalko, mora vložiti prijavo za centralo in posebe še za filijalko. Če trgovec z mešaním blagom toči v istem obratu tudi pižabe, mora vložiti posebno prijavo za trgovino z mešaním blagom in posebno prijavo za točenje pižabe. Če se krojači n. pr. hkrati bavi tudi s prodajo izgotovljenih oblek, mora vložiti prijavo za dohodek iz krojaškega obrta in posebe še za dohodek iz prodaje izgotovljenih oblek.

Rudarska podjetja, ki so podvržena temu davku, morajo vložiti prijavo za vsaki rudnik posebe in za vsak samostojni pomožni rov.

Prijavo morajo vložiti tudi one osebe, ki so po členu 46 zakona o neposrednih davkih oproščene plačevanja tega davka (mala hišna obrt, obrati težkih invalidov i. t. d.).

Prijavo izpolni in vložiti:

- 1.) lastnik ali podjetja odnosno oseba, na kateri račun se obrat vodi,
- 2.) v primeru zakupa — zakupnik,
- 3.) za nedolžne — njihovi roditelji ali varuhi,
- 4.) za mase, njihovi zastopniki.

Prijavo lahko vložiti tudi druga oseba, če se izkaže s specialnim ali generalnim pooblastilom davčnega zavezanca.

Prijava naj se izpolni v vseh razpredelkih po vrsti, kakor slede v obrazcu, kar najbolj jasno in detajlirano. Ker je predmet obdavčbe enoletni čist dohodek, ki se je dosegel v preteklem poslovnem letu se priporoča davčnim zavezancem, da ta dohodek za svojo lastno korist točno prijavijo, ker se samo na ta način izognejo kazenskim posledicam netočnega prijavljanja. Enoletni dohodek se smatra kosmati dohodek po odbitku izdatkov, ki so potrebni za vršitev podjetja, obrti ali poklica. Izdatki, ki niso v stvarni zvezi z obratom, marveč za vzdrževanje davčnega zavezanca, njegove obitelji ali drugih oseb, se ne smejo odbiti od kosmatega dohodka.

V interesu davčnih zavezancev samih je, da prilože prijavi potrebne dokaze, posebno začetni in končni inventar, odnosno račun bilance izgube in dobička, korespondenca in slično, če vodijo trgovske knjige, potem potrdila državnih in samoupravnih oblasti, bank itd. s katerimi zamorejo verjetno dokazati točnost prijavljenih podatkov.

Obrtniki naj se v prijavi izjavijo, da se hkrati bavijo s prodajo gotovga nabavljalnega blaga, če obratujejo s stroji na pogon in koliko pomočnikov zaposlujejo v obratu.

Podjetniki, ki delajo na akord, morajo tudi to navesti v prijavi.

Prijava se mora oddati osebno ali po pošti oni občini ali davčni upravi na katerem teritoriju se obrat nahaja. Kdo ne vložil prijave v roku, ki je določen s tem pozivom, to je v času od 6. januarja 1932 do 5. februarja 1932 plača kot kazni 3% od osnovnega davka in ako prijave ne vložiti niti na pismen poziv v nadaljnjem roku 8 dni, pa 10% osnovnega davka.

Če se v davčni prijavi navedejo neresnične prijave z namenom, da bi se izognile davku ali če se zataji objekt ali vir dohodka, zadenejo davčnega zavezanca kazenske posledice iz člena 142 zakona o neposrednih davkih. Če davčni zavezanec ne zna pisati ali ne zna prijave izpolniti, poda lahko davčno prijavo na zapisnik pri pristojni občini ali davčni upravi.

Glede davka na poslovni promet je razlikovati:

1. zavezance, ki so podvrženi običnemu 1% davku na poslovni promet in

izpememil tudi § 17. tako, da bi se moral sestati k seji ves odbor 25 članov le vsak tretji mesec, drugače bi se pa k sejam sestajali le člani izvršilnega odbora, ki bi ga tvorili predsednik, 2 podpredsednika, od katerih bi enega glavni odbor lahko postavil za poslevočnega podpredsednika, in 4 odborniki. V zvezi s to izpemembo bi dodatno prišla v poštev tudi važna izpememba, da se ukine pri volitvah dosedanje propore in bi se po izpememjenih pravilih glasovalo pri volitvah le z večino glasov.

Takoj se je zaradi zadnje točke oglašil protest, češ, da po pravilih o tej dodatni točki ni mogoče glasovati, ker ta predlog ni bil znan podružnicam od 22. t. m., ko so morale podati svoje predloge.

Nato je predsednik Detela prekinil zborovanje za četrto ure zaradi dogovora in je po preteku tega časa ugotovil, da želi en del zborovalcev temeljito izpemembo pravil, drugi del zborovalcev pa zahteva prav tako izpemembo pravil, kar je pa treba globoko premisliti, da se najde prava pot. Ker v takih razmerah ni mogoče, da bi bile volitve, zato sta bili točka 3., torej sklepanje o izpemembi pravil, in točka 4. t. j. volitve, preloženi na izredni občni zbor, ki mora biti sklican vsaj do meseca junija, nadalje je pa občni zbor mirno razpravljaj o ostalih točkah dnevnega reda ter ob zaključku lista še traja.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

Danes slavna umetnica iz filma »Rio Rita«

Bebe Daniels

Roman male

plesačice

Velika ljubezen vele mestne deklice

Danes ob 6, 8 in 9 zvečer

Cene 4 in 6 Din

Narodno gledališče

Drama.

Golarjevi »Dve nevesti« se ponovita drevi ob 20. uri v naši drami za red B. Veseli večer v ljubljanski drami bo na Silvestrovo ob 21. Vprizorila se bo po znanih cenah vele zabavna veselogra iz kmečkera življenja »Trije vaški svetniki«. Opozorjamo na začetek, ki bo točno ob 9. zvečer, konec pred polnočjo.

Dve dramski predstavi na novega leta dan. Popoldne ob 15. uri se vprizori trojejska komedija »Cvrček za pečjo« z go. Šaričev, Vido Juvanovo, Medvedovo, Miro Danilovo in gg. Cesarjem, Kraljem, Skrbnikom in Gregorinom. Režija je Ciril Debeveča. Ob 20. uri pa izvrstna komedija Arsene Lupin. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene, in se dobe sedeži od 8 do 26 Din.

Ljubljanska drama pripravlja poleg nove Golieve mladinske igre še Foderija trojejsko veseligr »Rečna kot cerkvena miš«. Obe premijeri bosta že v prvi polovici meseca januarja.

Opera.

Silvestrovanje v naši operi. Na Silvestrov večer točno ob 21. uri se ponovi v opernem gledališču po znanih opernih cenah vele zabavna opereta »Viktorija in njen huzar«. Posebnega priporočila to delo ne potrebuje, saj se je vsled svoje izvrstne izvedbe na našem odru pri občinstvu izredno priljubilo, ki je doslej še pri vsaki predstavi napolnilo gledališče. Ker so cene znižane, je obisk vsakomur omogočen. Sedeži od 8 do 38 Din. Ob sklepu operete bo alegorična slika — prehod iz starega v novo leto.

Na novega leta dan bosta v operi dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri »Grofica Marica« v isti zasedbi kakor v nedeljo dne 27. t. m. Zvečer ob 20. uri pa se poje večna lepa opera »Carmen«. Za obe predstavi veljajo znižane operne cene.

Jutri premiera

filma »Tabu«

zadnjega in najlepšega filma, ki ga je ustvaril veliki mojster režije F. W. Murnau.

Po zadnjih lepših filmih, ki je nam preskrbela z njimi veliki užitek, je nam pripravila za konec starega in začetek novega leta ZKD največje filmsko delo kralja režiserjev, zadnje delo F. W. Murnaua, velefilm »Tabu«, ki ga je dovršil tik pred svojo naglo smrtjo.

Ko se je napotil F. W. Murnau iz Hollywooda v Južno morje, je imel namen izdelati film, ki bi z vsemi mogočimi čari prikazal rajsko življenje omdotnih otočanov, živčih daleč od tuje jim civilizacije srednjega življenja, ki je v skladu z rajsko lepoto teh krajev in popolno notranjo zadovoljnostjo teh ljudi. Hotel je prikazati kraj neomejene sreče nam, ki vzdihujemo in tarnamo v večni nezadovoljnosti. Toda čim je prišel na otočje Bora-Bora, je spoznal, da so ljudje sužnji raznih bogov, v čem verujejo in čijih volji se mora podvreči ves narod. In tako je nastal film »Tabu«. Tabu se imenuje bogovom posvečeno dekle. Tako dekle je ob neki priliki odpeljal zaljubljen mladenič in si s tem nakopal jezo in prokletstvo vseh bogov in svojega naroda. Kako je končal ta ljubavni roman, vam bo pokazal film.

Film je vrhunec lepote karkoli je kdaj pričarala filmska kamera. Divne naravne slike, rajska lepota, glasba očarljivih havajskih kitar, vse to napravi na gledalca nezaberen vtis. Omenimo naj le, da je bil film senzacija na spopadu vseh vele mestnih kinematografov. Samo v Berlinu je bil »Tabu« nad 8 tednov na sporedu velikega kinematografa »Ufa Pavillon« na trgu Kolendera. Premiera tega filma čarobne lepote bo jutri ob pol 3. popoldne ZKD v Elitnem kinu Matici.

V šoli.

»No, Mihec, zdaj pa izračunaj, da bo prav. Na mizi sedi pet muh. Eno ubijem, koliko jih ostane?«

»Samo ubita, gospod učitelj, druge odlete.«

Beležnica

Koledar.

Danes: Sreda, 30. decembra, katoličani: David, Branimir, Evgenij; pravoslavni, 17. decembra: Danilo.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Netopir.

Kino Dvor: Roman male plesačice.

Kino Ideal: Pat in Patachon kot snubca.

Dežurne lekarne.

Danes: Sušnik, Marijin trg 5, in Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Vremensko poročilo JZSS

Ljubljana, 30. decembra. JZSS je davi na podlagi telefoničnega razgovora prejel nastopna vremenska poročila:

Rateče-Planica: Zapadlo je pol metra svežega snega in sneži še naprej.

Kranjska gora: Ponoči je deževalo, zjutraj je pa začelo snežiti. Zapadlo je 10 cm svežega snega. Sneži še naprej.

Bohinjska Bistrica: Zjutraj je snežilo in še vedno sneži.

Maribor: Zapadlo je 30 cm svežega snega. Snemka ugodna.

LIUBLJANA — Kongresni trg
MUZIKALIJE VSEH VRST

Emila Gaberina:

Dampirji velemesta

Roman

Dobro vedoč, da igrajo tudi najmanjše okolnosti čisto veliko vlogo, je naročil izvoščku, naj ga odpelje na zapadni kolodvor, kjer je vstopil v vlak, odhajajoč proti Rouenu. Šele v vlak je odložil prtljago, obenem pa tudi dolg plašč, brado in očala. Tu je spravljal s sveta Mascarota tako, kakor se je bil poprej odkrižal Tantaina.

In ko se je drugi dan vrnil na rue Montmartre, domov, v banko, kjer je bil napovedal kratko potovanje, je ostala izmed treh, nad dvajset let istočasno zastopanih osebnosti samo ona Martin-Rigala, očeta muhaste in koketne Flavije, bogatega, gladko obritega, plešastega bankirja.

Ko se je vrnil B. Mascarot — to se pravi Martin-Rigal — domov, je objel hčerko in odšel takoj v svoj kabinet, v ono vzvišeno svetišče, ki ključev od njega nikoli ni dal iz rok, kjer je presedel dozdnevno po cele dni in kamor si nihče nikoli ni upal motiti ga.

Stena nasproti vrat, ki so vodila v to sobo, je bila na enem kraju gola in videla se je površno ometana opeka. To je bila druga stran nočnega dela v kabinetu lastnika posredovalnice.

— To delo moram končati, — je zamrmral bankir; — ometati je treba opeko s sadro in zamazati vse luknjice.

Zelo spretno in hitro je pobral drobce sadre, ležeče po tleh, jih vrzel v peč, strl v prah in zmešal s pepelom. Potem je skrbno osušil vso preprogo.

Končno je postavil k površni zaidani luknji v steni omaro, ki naj bi zakrivala ta skrivni vhod, in ko se je prepričal, da je vse v redu, je omahnil v naslanjač in si globoko oddahnil.

Komaj je pa sedel, je vstopil dr. Hortebize.

— Bitka je na celi črti dobljena! — mu je sporočil bankir zmagoslavno.

— Pst!... ne hvali dneva pred večerom, — ga je posvaril dr. Hortebize.

— Eh, zdaj se nam ni treba več bati. Če bi poznal položaj kakor jaz, bi gotovo ne dvomil. Kdo je bil naš najnevarnejši prijatelj? Andre. Zda nam ne more več škodovati. Ni sicer mrtev, pač pa za dolgo odstranjen z bojišča, a to zadostuje. Sicer se mi pa zdi, da je borbo že opustil. Predvčerajšnjim sem dobil zadnjo vest od enega naših ljudi, ki se mu je posrečilo priti v bolnico Beaujon. In on zatrjuje, da naš umetnik vseh štirinajst dni, od kar je pri zavesti, ni dobil nobenega pisma, niti obiska.

— A prijatelj je imel!

Bankir je skomignil z rameni.

— Bogme, doktor, čudim se ti! — je dejal. — Kakšni prijatelji pa so to, ki ne posetijo človeka niti štirinajst dni po nesreči, ki ga je doletela? ... Ti boš večno mlad. Kdo so Andreevi prijatelji? Baron de Breulh-Faverlay? Zda je čas konjskih dirk in on se ne gane iz svojih staj. Madame de Bois-d'Ardon? ... Ima polno glavo pomladne mode. Gospod Gandelu? ... Ima dovolj skrbi s svojim sinom. A drugi so brezpomembni.

— Kaj pa mladi Gaston?

— Je priznal razloge milega Tantaina, pobotal se je z Zoro, z dražestno Zoro, in odpotovala sta v Florenco.

Toda oblaček, ki je zastiral zdravnikovo čelo, se še ni hotel razpršiti.

— Mussidanova rodbina me skrbi, — je dejal.

— Zakaj pa? Croisenois lazi za Sabino in grof to rad vidi. Sabina se mu sicer še ni vrgla okrog vratu, vendar se mu pa že zdaj vsak večer prav prijazno zahvali za šopek, ki ga ji je poslal jutraj. Kaj hočete še več?

— Rad bi, da bi grof ne odlašal mojitve svoje hčerke z našim dragim markizom. Čemu to odlašanje? To me skrbi.

— Bodi brez skrbi, — je odgovoril bankir. — Imam dobre informacije, od te strani se ni treba ničesar bati. Na drugi strani sem pa govoril s Catencom po njegovem prihodu iz Vendome. Vojvoda de Champdoce je že ves nestrpen in trdno upa, da ga najdena sled privede k sinu. Predvčerajšnjim so bili pri bivšem komedijantu, zdaj vinskem trgovcu na rue Duplex, in on jim je dal naslov bivšega muzikanta Fritz... Nekega lepega dne jih zagledamo v Parizu. Toda takrat bo Paul že mož moje hčerke, Flavija bo vojvodinja de Champdoce in imela bo šest sto tisoč frankov dohodkov.

Obmolnil je, kajti nekdo je potrkal na vrata in vstopila je Flavija. Prijateljsko je pokimala zdravniku v pozdrav, lahno kakor ptica je skočila svojemu očetu v naročje in ga začela vroče poljubljati.

— Prišla sem ti povedat, — je dejala, — da te čakamo k obedu in da sva s Paulom zelo lačna. Objela se je pa zato, ker te imam rada. Da, tako dober si...

Bankir se je kar cedil od blaženosti.

— Toda priznaj, — je dejal smeje, — da bo že šest tednov, od kar me ljubiš bolj kakor kadarkoli poprej.

— Ne, — je odgovorila Flavija svojeglavo, — ne šest tednov, temveč še štirinajst dni.

— Saj je vendar že dober mesec, od kar je privedel naš prijatelj doktor k nam na obed mladega gospoda...

Dekle se je zasmejalo.

— In vendar je šele štirinajst dni, od kar poznam vso tvojo ljubezen. Ubogi papači! Veš, plakala sem videč, kako se trudiš, da bi storil uslugo svoji hčeri, ko sem spoznala, koliko ovir si moral odstraniti, da si mi lahko privedel k nogam mojega ljubljene umetnika. Če pomislim, da se nisi sramoval teh umazanih cunj na sebi, da si si pritrtil to grdo brado in si nataknil ta zelena očala. Ah, bil si ostuden, veš, naravnost ostuden!

Martin-Rigal je po teh besedah tako naglo vstal, da je malo manjkalo, da Flavija ni padla. Prebledel je kot zid.

— Kaj hočeš reči? — je zajecjal.

— Eh, saj me razumeš... Kaj more oče varati svojo hčerko? ... Drugi te niso spoznali, jaz pa...

— Čuj, kaj se ti meša...

— Niti najmanj. Sicer pa, oče, nočem ti lagati. Vse ti povem po pravici. Ko si se sprijaznil s Paulom, me je mučila čudna slutnja. Tvoj strah, ko sem ti prišla odpret in ko si me zagledal, je bil preočit, da bi ga ne opazila. Zato, sem po tvojem odhodu pritisnila uho na vrata in slišala, kaj sta govorila z doktorjem. Pa to še ni vse.

Zimsko rajanje na Holandskem

Kadar pritisne hud mraz, zapro vse šole in urade, da lahko ljudje uživajo zimske radosti

Na Holandskem, kjer leži petna dežele pod morsko gladino, imajo včasih strupen mraz, ki pa ne pritisne vsako zimo, čeprav je dežela na bregu Severnega morja. Kadar pa pritisne mraz, se Holandska vsa izpremeni. O izpremembi, ki jo prinese Holandskem hud mraz, piše Georges Duhamel v svoji knjigi »Čustveni zemljepis Evrope« takole:

Če je zima kruta, zamrznejo vsi kanali in tisočeri otočki, ki je iz njih sestavljena Holandska, so naenkrat zvezani z ledom. In takoj nastane splošna zabava. Holandske se polasti prava norost. Šole in urade zapro, vsi uslužbenci dobe dopust. Najmirnejši narod na svetu postane naenkrat neverjetno nemiren in norčav. Vsako uro prinašajo novine množici poročila o ledu. Milijoni drsalk romajo iz predalov. Najtežji kramar postane naenkrat gibčen kakor gazela. Proglaso se premirje, vsi spori se poležejo. Ljudstva se polasti ne glede na družabni položaj splošno veselje, vse raja, vse se veseli zime.

Gospa županja se ne sramuje drsati se s svojim soferjem in pred mizicami z jestvinami in toplimi piščanci na ledu vidite siromašnega uslužbenca

mestne plinarne, kako prijateljsko kramlja z generalnim ravnateljem Ni-zozemske banke. Zaljubljenca žarečih lic lovita sapa in se ustavita, da si prisežeta pod ivnatim drevesom večno zvestobo. Mojstri v umetnem drsanju se napotijo iz La Haye v Goudy. Tam si kupijo lončene pipe, ki si jih zataknejo za čepice, po povratku jih pa kažejo nedotaknjene v dokaz, da vso pot niso napravili nobene pike. Holandsko ljudstvo ne pozna ob hudem mrazu v zimskem rajanju in veselju nobene meje. Inozemstvo pa misli, da mora biti narod izredno resen, če se zna zabavati s tolikim prepričanjem.

Stari ljudje, ki si v veliko žalost ne morejo pritrčiti drsalk na noge, majo-jo z glavami češ, da led že davno ni več tak, kakršen je bil, da je postal bolj redek in da ni več tako gladek in čist. Vsi nizozemski slikarji slikajo sneg, kožuhe, drsance in sploh zimske motive. Če ogleduje tujec njihove slike, dobi vtis, da preživijo vsa Holandska pol leta na ledu. Toda Holandci, ki razumejo šalo, pripominjajo lokavo: Kaj še! Led je pri nas izjema. Naši slikarji slikajo prizore z drsališč, ker so redki in ker jih je vredno naslikati.

Umori v Ameriki

V Ameriki so objavili statistiko o umorih v letošnjem letu. Posebno v Chicagu je mnogo zagonitih in nepojasnjenih umorov. V nekaterih primerih je prišla policija na skrivnostni strop, ki ga niti strokovnjaki niso mogli spoznati. Strop zapusti v človeku zelo neznatne sledove. V onih primerih, kjer so zločinci prišli, je preiskava pokazala, da je v Chicagu cela borza za take strupe. Policija je nastopila in borza strupov je baje izginila iz Chicaga, toda oblasti se boje, da se bo prav kmalu pojavila v kakem drugem mestu.

Zanimivi so tudi umori s posebnimi pištolami, ki ne pokajo. V enem primeru je bilo celo ustreljeno v sobo skozi luknjico v ključavnici. Naboji so bili napolnjeni s strupenim plinom, ki usmrti človeka že v neznatni množini. Ko so umor odkrili, so dolgo zaman razmišljali, kako je bil izvršen. Šele po dajši preiskavi so prišli k zaključku, da je moral morilec streljati skozi luknjico v ključavnici. Morilca so zasačili slučajno, ko je prodajal ukradene dragocenosti.

V nekem drugem primeru je bil umor izvršen skozi okno verande. Umorjen je bil cirkuški ravnatelj in policija je kmalu ugotovila, da je moral morilec sedeti na drvesu pred verando. Preiskava je dognala, da je bil ravnatelj srt s pritlikavcem iz svojega podjetja, ki ga je nazadnje odpustil. Pritlikavca so aretirali in umor je priznal. V Ameriki so rabili zločinci za umor celo radji. Star industrijec je dobil za god dragocen prstan in kmalu je umrl. Policija je uveljavila preiskavo in izkazalo se je, da ima mrlič roke obžgane z radioaktivnimi žarki. V prstanu je bil kamen, v njem pa drobce

radioaktivne snovi, ki je baje povzročila smrt.

Krematoriji v Evropi

O statističnih podatkih, nanašajočih se na 14 evropskih držav, je v Evropi 205 krematorijev. Od teh odpade na Anglijo 20, 5 jih je v samem Londonu in sicer Golders Green, Hendon Park, Ilford, Norwo in Woking, na Češko-slovaškem jih je 9 in sicer v Brnu, Českých Budejovicah, Libercu, Moravski Ostravi, Mostu, Nymburgu, Pardubicah, Plzni in Pragi, na Danskem 5, v Kodanju samem 2, po 1 na Finskem, Holandskem, Rumuniji in Sovjetski Rusiji, 7 v Franciji, 22 v Italiji, 107 v Nemčiji, 5 na Norveškem, 4 v Avstriji, 7 na Švedskem in 20 v Švici. Glede krematorijev je torej v Evropi na prvem mestu Nemčija.

Poleg tega grade zdaj krematorij v Olomucu tako, da jih bo imela Češko-slovaška 10, na Danskem grade še dva, na Švedskem še 3, v Avstriji pa petega in sicer v Gradcu. Ideja sežiganja mrličev torej zmaguje, čeprav počasi, ker naleti povsod na energičen odpor cerkvenih krogov, ki iz razumljivega razloga sežiganju miso naklonjeni.

Pri ishijasu sledi na kozarec naravne »Franz Josefovce grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno izboljšanje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefovce voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki, ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleni prostati in merhurjem katjarju. »Franz Josefovce grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dragulji Wittelsbachov

Inozemski listi so priobčili vest, da pridejo v doglednem času na javno dražbo v Londonu rodbinski dragulji rodu Wittelsbachov, bivše vladajoče rodbine na Bavarskem. Izmed 13 znamenitih draguljev je najznamenitejši modri dijamant Wittelsbachov, draguli bajne lepote in neizmerne vrednosti, težak nad 35 karatov, pritrjen na ogrlici in obdan z belimi briljanti. Ta dijamant je last rodbine Wittelsbachov od leta 1722, od poroke Marije Amelije Avstrijske z nadvojvodo Karlom Bavarskim, poznejšim cesarjem Karlom VII. Nevesta je prinesla znameniti dragulj v zakon.

Sin Karla VII. Jožef I. je dal leta 1761 vstaviti modri dijamant v ogrlico in v nji je ostal. Med dragulji rodbine Wittelsbachov je pa še ena dragocena ogrlica, ki so na nji pritrjeni trije veliki briljanti. Ta nakit je bil last nadvojvode Jožefa od l. 1774. Zbirka draguljev obseva še briljantno tiaro s 47 dragulji, delo pariškega draguljarja Bourgois iz leta 1817, dalje mnogo dragocenih kamnov, med njimi tudi več smaragdov izredne velikosti in barve. Najlepši smaragd tehta 99 karatov.

Sanje so mu prinesle denar

Zasluziti z razbijanjem šip nad 50 tisočakov, znajo menda samo v Ameriki. Učitelj sporta Rihard Wilson v Los Angelesu je bil tako srečen, da je razbil okno in zaslužil pri tem 1000 dolarjev. Mož je nekega dne zavozil z avtomobilom v avto Franka Leiterna, toda k sreči sta ostala oba avtomobilista nepoškodovana. Nesreče je bil kriv Leitern. Kmalu po nesreči je pa imel Wilson čudne sanje. Sanjalo se mu je, da se je ponovno zaletel z avtomobilom v Leiternov avtomobil, ki je vozil z veliko brzino proti njemu. Ustrašil se je tako, da je planil s postelje in skočil k oknu, da bi ušel drvečemu avtomobilu.

Ves razburjen je udaril s pestjo po oknu in razbil šipo. Pri tem si je tako močno obrezal roko, da so se mu žile posušile in roka je ohromela. Tožil je Leiterna in zahteval 1000 dolarjev odškodnine, češ, da je on kriv, da je v sanjah razbil šipo in si obrezal roko. Sodišče mu je dalo prav. Leitern mu je moral odšteti 1000 dolarjev, kar pa za ameriške razmere ni mnogo, če pomislimo, da mož z eno roko ne bo mogel več delati.

NOGAVICE Z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

NAZNANILO PRESELITVE.

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselil v Mestnega trga 17 na

Mestni trg šte. 5, I. nad.

JOSIP POGACNIK, fotoatelj, LJUBLJANA.

Predtiskana ročna dela za vse!

Stenski prti Din 7.—, Stenski prti rdeče ali modro obrobjeni Din 10.—, prtički od 1.— Din naprej, blazine, milje itd. Novi vzorci, čisti tisk, dobro blago.

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrunkelj

Vezenje zaves, perila, monogramov, entlanje, ašuriranje. »Breda« žepni robci komad Din 2.—, beli in barvasti batist žepni robci vezeni komad Din 6.—.

la NAMOČENO POLENOVKO izbirno namiznega sadja, pristni španski Malaga, Cínzano vermouth, štajersko vino, kliški teran na kozarce ter druge delikatese modri — delikatesna in specerijska trgovina KOVAČIČ, Miklošičeva c. 32.

SMUCARJI, POZOR!

Zelo poceni prodam popolnoma nove kompletne smuči z godzerji št. 43. Cenj. dopise na naslov: Ladislav Sever, Otisk vrh 101, Meža ob Dravi. 2635

KNJIGOVODJO

starejšega samca, veččega perfektno slovensčine in nemščine, sprejemem začetnikom januarja. Stanovanje in hranava hiši. Ponudbe z referencami na naslov: Probst Sucverci, Gornja Radgona. 2634

KOVAČIJO z vsem kovaškim orodjem vzame v najem Jože Semič, Nova vas pri Rakeku. 2633

Breceljnik Lovro

čevljarji mojster, popraviljanje galos in snežnih čevljev

LJUBLJANA, Vidovdanska 2

BUKOVA DRVA

TRBOVELJSKI PREMOG

pri št.

»KURIVO«

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta šte. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

ŠTAJERSKA JABOLKA

prodaja

GOSPODARSKA ZVEZA

V LJUBLJANI

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

čevljev in solčnikov

ter sprehajalnih palic

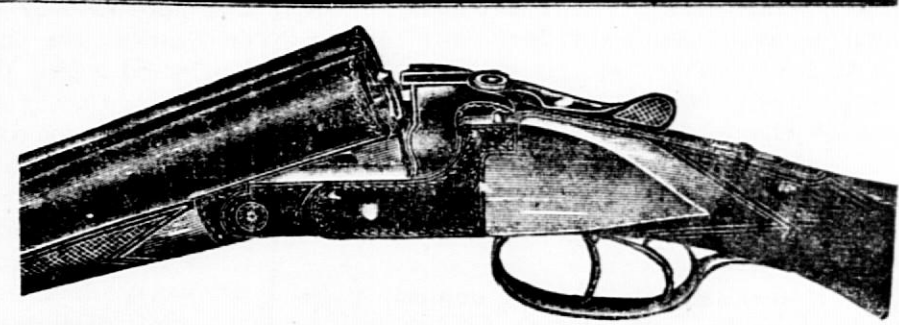
Popravila se izvršujejo

točno in solidno.

Nov poklic

za dame in gospode z ureditvijo strojnega pletenja doma. Zajemcem zaslužek okoli Din 1500 na mesec, ker spleteno blago prevzamemo, plačamo odškodnino za pletenje in dobavljamo prejo za predelovanje. Pišite po brezplačne prospekte še danes na: Domača pletarska industrija št. 12, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2.

Lovske puške, floberte, brovning pištole, lovške in ribiške potrebšćine

F. K. KAISER, puškar

LJUBLJANA, Kongresni trg 9

Makulturni papir

lež à Din 4.—

rodaja uprava, Slovenskega Naroda,

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčnoljubljeni, dobri soprog, oziroma sin in brat, gospod

Albert Tušar

trgovca,

v torek, dne 29. t. m. po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 31. decembra ob 2. popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 29. decembra 1931

Globoko žalujoči ostali.

Hranilnica dravske banovine

prej Kranjska hranilnica

Ljubljana

Knafljeva ul. 9

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri

Najvarnejša naložba denarja, ker jamči za vse vloge Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo.